

De schildwachtklierprocedure

Chirurgie

Beter voor elkaar

De schildwachtklierprocedure

Inleiding

In uw borst is een kwaadaardige tumor ontdekt. Om die reden wordt u binnenkort geopereerd. Bij een operatie wegens borstkanker vindt ook altijd onderzoek plaats naar eventuele uitzaaiingen in de okselklieren.

Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een zogenaamde schildwachtklierprocedure.

De schildwachtklierprocedure bij u alleen worden gedaan als er geen verdachte klieren in de oksel aanwezig zijn. Dit wordt onderzocht doormiddel van een echografie.

Deze folder geeft u informatie over de procedure bij het verwijderen van de schildwachtklier.

Waarom een schildwachtklierprocedure?

Om te kunnen bepalen of na de operatie een aanvullende behandeling nodig is in de vorm van bestraling, chemotherapie en /of hormoontherapie, is het belangrijk om te weten of er sprake is van uitzaaiingen. Uitzaaierende tumorcellen uit de borst komen meestal eerst terecht in de lymfeklieren van de oksel.

In het verleden werden alle lymfeklieren in de oksel aan de kant van de aangedane borst weggehaald en vervolgens onderzocht. Het verwijderen van de okselklieren kan echter tot allerlei klachten leiden, zoals lymfoedeem in de arm en pijn in de schouder. Daarom is gezocht naar een minder ingrijpende methode om te achterhalen of er uitzaaiingen in de okselklieren aanwezig zijn. Dit heeft geleid tot de schildwachtklierprocedure.

De schildwachtklierprocedure

Bij deze techniek is het mogelijk de lymfeklier op te sporen die, via een lymfevat, rechtstreeks in verbinding staat met de tumor.

Deze lymfeklier (sentinel node, schildwachtklier of poortwachterklier genoemd) bevindt zich meestal in de oksel en wordt als eerste aangetast wanneer de tumor zich gaat uitzaaïen via de lymfebanen. Als deze schildwachtklier vrij is van tumor, is het niet nodig om de andere lymfklieren in de oksel te verwijderen.

Als de schildwachtklier wel kankercellen bevat, weet men niet of de andere klieren ook kankercellen bevatten. Daarom zullen de overige lymfklieren in een tweede operatie alsnog verwijderd worden.

Schildwachtklier

Tumor

Techniek van de schildwachtklierprocedure

Om de schildwachtklier op te kunnen sporen wordt een kleine hoeveelheid van een radioactieve stof met een injectie net onder de tepel in de huid ingespoten. Dit gebeurt op de ochtend van of de middag voor de operatie op de afdeling nucleaire geneeskunde. Deze vloeistof stroomt van de tumor door het lymfevat naar de schildwachtklier. Direct na het inspuiten van de radioactieve vloeistof wordt gestart met een serie opnamen van 20 minuten, een half uur na de injectie wordt nog een opname van 5 minuten gemaakt. Ongeveer 2 uur na de injectie of de volgende ochtend worden 3 opnamen van 5 minuten gemaakt van de borst en het okselgebied. Op deze scan is te zien in hoeveel lymfklieren de activiteit zich concentreert en waar deze lymfklier(en) zich bevinden.

Bij het merendeel van de patiënten is er sprake van 1 radioactieve klier. Indien mogelijk wordt de plek van de schildwachtklier met een stift op de huid aangetekend, zodat de chirurg tijdens de operatie de schildwachtklier makkelijker kan vinden. Dat een lymfklier zichtbaar wordt betekend niet dat er ook een uitzaaiing in de klier zal zitten, het is immers de schildwachtklier die nog onderzocht moet worden.

De operatie

Op de operatiekamer wordt een kleine hoeveelheid blauwe inkt in de borst gespoten wat door de lymfebanen naar de schildwachtklier wordt vervoerd en de klier blauw kleurt. Vervolgens zoekt de chirurg de schildwachtklier op met behulp van een apparaat waarmee je radioactieve stoffen kunt opsporen (z.g. gammaprobe) en met behulp van de blauwe verkleurde lymfebanen. De klier wordt verwijderd en daarna in het laboratorium onderzocht op tumorcellen. Met grote betrouwbaarheid mag worden aangenomen dat wanneer deze schildwachtklier geen tumorcellen bevat, de overige lymfklieren ook geen tumorcellen zullen bevatten. In enkele gevallen wordt de schildwachtklier tijdens de operatie niet gevonden, de chirurg zal dan alle lymfeklieren verwijderen in de oksel.

De uitslag is na ongeveer 7 dagen bekend. Als de uitslag van het onderzoek van de schildwachtklier uitzaaiingen vermeldt, moeten in de meeste gevallen de overige klieren alsnog verwijderd worden tijdens een tweede operatie.

Niet schadelijk

De gebruikte hoeveelheid straling is zo gering dat dit volstrekt geen gevaar is voor u of uw omgeving. Afgezien van de prik voelt u van de ingespoten vloeistof niets. Ook het maken van de opnamen is pijnloos.

Bijwerkingen

Bij een borstsparende behandeling kan de borst nog maanden een blauwe verkleuring hebben rondom de injectieplaats.

De blauwe kleurstof die tijdens de operatie wordt gebruikt, wordt via de nieren weer uitgescheiden. De urine kan de eerste dagen na de operatie groen van kleur zijn.

Opleidingsziekenhuis

Het Ikazia Ziekenhuis is een opleidingsziekenhuis voor de specialismen Anesthesiologie, Gynaecologie, Chirurgie (Heelkunde), Interne geneeskunde, Maag- Darm- en Leverziekten en Klinische psychologie. Dit betekent dat u arts-assistenten, co-assistenten, physician assistants, verpleegkundig specialisten en verpleegkundigen in opleiding ontmoet tijdens uw behandeling. Het kan ook zijn dat een arts-assistent een deel van de behandeling uitvoert. Dit gebeurt altijd onder supervisie en in overleg met uw hoofdbehandelaar. Uw hoofdbehandelaar blijft verantwoordelijk voor uw diagnose, uw totale behandeling en voor de voortgang en regie van uw zorgproces.

Nog vragen

Mocht u na het lezen van deze folder nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met een van de nurse practitioners mammacare of de afdeling nucleaire geneeskunde.

Hanneke Kreiter

T 010 297 57 14

Esther Schmidt

T 010 297 58 33

Jennifer Bakker

T 010 297 58 56

Afdeling Nucleaire geneeskunde

T 010 297 53 53

www.ikazia.nl

Let op: In deze folder staat informatie die belangrijk is voor u. Heeft u moeite met de Nederlandse taal? Lees deze folder dan samen met iemand die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.

Please note: This leaflet contains information that is important for you. If you have trouble understanding the Dutch language, you should read this leaflet together with someone who can explain the information or translate it for you.

Dikkat: Bu broşür sizin için önemli bilgiler içerir. Hollandaca okumakta zorlanıyor musunuz? O zaman broşürü bilgileri sizin için çeviren ya da açıklayan biriyle okuyun.

Uwaga: Ta ulotka zawiera ważne dla Ciebie informacje. Masz trudności ze zrozumieniem języka holenderskiego? Przeczytaj tę ulotkę razem z kimś, kto przetłumaczy jej treść lub będzie w stanie wyjaśnić zawarte w niej informacje.

انتبه: هناك معلومات مهمة بالنسبة لك في هذا المنشور. هل تواجه صعوبة في اللغة الهولندية؟ اقرأ إذن هذا المنشور مع شخص آخر يترجم أو يشرح لك المعلومات.